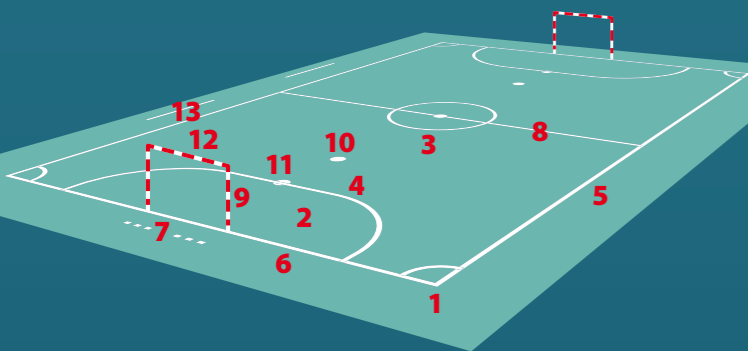

PISTA DE FUTBOL SALA

1. àrea de córner
2. àrea de penal | àrea de meta | àrea de porteria
3. cercle central
4. línia d'àrea
5. línia de banda | línia lateral
6. línia de fons
7. línia de gol | línia de meta | línia de porteria
8. línia de mig camp | línia central
9. pal
10. punt de doble penal¹ | 10 metres
11. punt de penal | 6 metres
12. travesser
13. zona de substitucions

1. La denominació *punt de doble penal* prové del fet que inicialment aquest punt estava situat a 12 metres de la línia de gol, és a dir, 6 metres més enllà que el punt de penal. Malgrat que el reglament actual especifica que s'ha de situar a 10 metres de la línia de gol, la denominació *punt de doble penal* es continua utilitzant.

CINC CONTRA CINC

LÈXIC DE FUTBOL SALA
Juguem-hi en català!

GLOSSARI

ala n m, f Cadascun dels dos jugadors que es mouen per les bandes, l'un per la banda dreta i l'altre per la banda esquerra.

cobertura n f (sin. compl. **ajut** n m) Acció defensiva consistent a protegir un company d'equip per evitar que un jugador de l'equip contrari el desbordi.

defensa 1-2-1 n f (sin. **rombe** n m) Tàctica de defensa consistent a jugar amb el tanca a la part central de la defensa, els dos ales als laterals i el pivot avançat al camp contrari, de tal manera que dibuixen un rombe imaginari a la pista, amb un jugador a cada vèrtex.

defensa 2-2 n f (sin. **quadrat** n m) Tàctica de defensa consistent a jugar amb els quatre jugadors de camp situats de tal manera que dibuixen un quadrat imaginari a la pista, amb un jugador a cada vèrtex.

defensa de zona n f (sin. **defensa en zona** n f) Sistema de defensa en què cada jugador cobreix una zona determinada del camp de joc, d'acord amb la posició de la pilota.

defensa individual n f (sin. compl. **defensa d'home a home** n f) Sistema de defensa en què cada jugador marca constantment un determinat jugador de l'equip atacant.

defensa mixta n f Sistema de defensa en què es combina la defensa individual i la defensa de zona.

desdoblament n m Acció d'un jugador de desplaçar-se a una posició diferent de la seva durant el joc, generalment a fi de guanyar superioritat numèrica a la zona on va.

driblatge n m (sin. compl. **regateig** n m; **retallada** n f) Acció d'un jugador d'esquivar les escames dels contraris mentre avança amb la pilota, sense perdre'n el control.

joc de cinc n m Sistema de joc en què tots els jugadors, incloent-hi el porter, ataquen.

joc de parelles n m Sistema de joc en què hi ha dos jugadors que ataquen.

moviment entre línies n m Acció d'un jugador de col·locar-se entremig de dos adversaris per rebre la pilota.

paret n f (sin. compl. **teva-meva** n m) Acció ofensiva consistent a passar la pilota a un company d'equip, superar un adversari i tornar a rebre la pilota del mateix company a qui s'ha passat just abans, el qual la torna al primer toc.

pivot n m, f Jugador que se situa més a prop de la porteria contrària, generalment d'esquena, que té funcions ofensives i de defensa en primera línia.

porter | portera n m, f Jugador encarregat de defensar la porteria, que pot jugar la pilota amb les mans dins la seva àrea de penal.

rotació n f Qualsevol dels intercanvis de posició que fan els jugadors d'un equip entre ells durant el joc.

servei n m Acció de posar la pilota en joc.

servei a l'espai n m Servei en què s'envia la pilota a una zona del camp on no hi ha ningú.

servei de bitlles n m Servei de porteria en què el porter llança la pilota amb una mà i la fa lliscar per terra.

servei de rosca n m Servei de porteria en què el porter, amb un joc de canell, imprimeix a la pilota un efecte de rotació que la fa canviar de direcció quan bota a terra, que se sol fer amb la intenció de confondre l'adversari.

tanca n m, f Jugador que se situa en la posició més endarrerida de l'equip, per davant del porter, que té funcions defensives, especialment de marcatge del pivot de l'equip contrari, i d'organització del joc.

temporització n f Acció de retardar el joc en el transcurs d'un partit per guanyar temps.

Nota: En defensa la temporització té com a objectiu alentir o aturar la progressió de l'adversari; en atac, obtenir un avantatge tàctic.

un contra un n m Situació de joc consistent a enfrontar-se un jugador a un sol jugador adversari.

A Caldes de Montbui vivim l'esport amb molta intensitat. Tenim molts esportistes que practiquen multitud de disciplines, moltes entitats que formen els esportistes i una bona colla d'instal·lacions que permeten practicar esport. Els darrers anys, el futbol sala ha esdevingut un dels esports més populars a la nostra vila.

En la pràctica d'aquest esport, com en molts altres, sovint desconeixem els mots que designen jugades, tàctiques i accions i fem servir una mena d'argot popular, una barreja de paraules i expressions de procedència diversa que no sempre són adequades des del punt de vista lingüístic. Calia, doncs, posar sobre el terreny de joc els termes adequats, per fer-los nostres i mirar de popularitzar-los en els entrenaments i partit a partit.

Aquest lèxic té l'objectiu de convertir-se en un recurs educatiu per als esportistes i per a totes les persones aficionades al futbol sala, perquè puguem gaudir d'aquest esport en català.

Tant de bo que la iniciativa del nostre Ajuntament d'editar aquest primer lèxic de futbol sala tingui continuïtat i contribueixi a la normalització i la consolidació de la llengua en l'àmbit esportiu, i que el vocabulari proposat aquí esdevingui una eina de referència associada a l'aprenentatge dels més joves.

Jordi Solé i Ferrando
Alcalde de Caldes de Montbui

Elaborat a iniciativa de l'Ajuntament de Caldes de Montbui arran de l'organització de la Nit de l'Esport, aquest lèxic té el doble objectiu de difondre entre els esportistes i el públic en general el futbol sala i la terminologia que hi fa referència.

El lèxic consta de dos apartats: un text central en què es descriu un partit de futbol sala des del punt de vista d'un infant que hi juga i un glossari amb la definició dels termes més tècnics d'aquest esport. Es complementa amb la imatge de la pista de joc i la nomenclatura de les diferents parts.

Agraïm la col·laboració dels tècnics, entrenadors i jugadors que ens han assessorat en l'elaboració d'aquest lèxic.

Centre de Normalització Lingüística del Vallès Oriental
TERMCAT

Juguem-hi en català!

AVUI ÉS EL GRAN DIA

Aquest matí s'acaba el **torneig** i juguem la **final**. Arribem al pavelló amb tot a punt: **sabattiles, mitges, canyelleres, pantalons curts, samarreta, peto** i nervis, molts nervis!

L'**entrenador** ens recorda que l'**adversari** no ha perdut ni un sol **partit**; no serà gens fàcil.

Entrem a la **pista** per **escal·lar-nos** i el nostre porter es prepara per **aturar** els **llançaments** des de diversos punts de la pista, també des del **punt de penal**. La **porteria** estarà ben protegida, i tant!

L'**àrbitre** fa sonar el **xiulet** i crida els dos **capitans**, que porten amb molt d'orgull el **braçal** del seu equip. Tira la moneda enlaire per decidir qui farà el **servei inicial** i qui triarà el camp. Quan la recupera tot queda decidit.

De moment em toca quedar-me a la **banqueta**, però no m'importa. Els cinc companys de l'**equip inicial** ho fan molt bé. El **porter**, el **tanca**, els dos **ales** i el **pivot** es col·loquen estratègicament perquè l'**equip contrari** no pugui **contraatacar** i marcar cap **gol**.

COMENÇA EL PARTIT

L'àrbitre alça el braç i amb un toc potent de xiulet ens indica que... comença la **final**. Nosaltres fem la primera **jugada**; avancem a poc a poc, fent diverses **passades** des de la nostra **àrea**. En una bona acció de **driblatge**, el nostre ala s'emporta la **pilota** cap a la cantonada de la porteria i provoca el primer **córner** del partit. Tenim l'oportunitat d'avançar-nos al **marcador**.

Fem el llançament, però per damunt dels caps dels jugadors sobresurten els punys del porter contrari, que **refusen** amb força la pilota. El pivot de l'altre equip, amb la pilota als peus, **s'escapa** cap a la nostra porteria. Sense pensar-s'ho, xuta molt fort i la pilota pica el **travesser** i fa tremolar la porteria de dalt a baix. Quina energia! La pilota surt per la **línia de fons** i en recuperem la **possessió**.

Som a la meitat de la **primera part** i l'enfrontament està molt igualat. El públic, des de la **graderia**, no deixa d'animar-nos; aquesta **afició** es mereix el millor de cadascun de nosaltres.

Després d'arribar en un parell d'ocasions a l'**àrea de penal** contrària, el marcador continua sense reflectir cap gol; seguim **empatats** a zero i el temps s'esgota.

Arriba el **descans**; ja som a la **mitja part**. Cansats i suats, ens reunim amb l'entrenador, que ens anima a continuar lluitant i a gaudir de l'esport que tant ens agrada. Ningú no ha dit que seria fàcil!

TORNEM AL CAMP

Comença la **segona part**. Hi ha tensió acumulada en l'ambient. Som-hi! Cada **jugador** es col·loca a la seva **posició** i es reprèn el partit. El servei des de la **línia de mig camp** fa embogir el públic. Passades ràpides, driblatges, **rematades** que topen amb els **pals**... No hi ha manera!

De sobte, el nostre pivot cau dins l'àrea; el tanca de l'altre equip l'ha **colpejat** en la lluita per la pilota i l'ha **lesionat**. L'entrenador es gira cap a la banqueta i em crida; he de **substituir-lo**... Se'm fa un nus a l'estómac!

L'àrbitre **amonesta** el tanca i l'avisava que si hi torna li enenyarà **targeta groga**. Entro a jugar! **Servim la falta**, però imprevisiblement una **puntada de peu** mal donada fa que la pilota se'ns escapi. El nostre porter no pot aturar el contraatac de l'equip contrari. Ens marquen un gol. Ens enfonsem..., però l'afició ens anima i crida: "Vinga nois!", "L'equip som tots!", "Fins al final!" Encara és possible la **remuntada**.

L'equip adversari intenta **perdre temps, retenir la pilota, refusar** qualsevol **xut** sense intenció d'augmentar la diferència.

S'esgota el **temps reglamentari** i no avancem. Un **cop de cap** des de la **línia de banda** fa **rodolar** la pilota fins als meus peus. He d'**esquivar** el meu defensor com sigui... Arribo amb velocitat fins a l'àrea de penal i sento com m'empenyen i em fan caure a terra: **penal!** Els companys m'aixequen i m'abracen alhora. Podem empatar!

Planto la pilota al punt de penal. L'àrbitre em fa el senyal, agafo embranzida, deixo anar la cama i... Gooo! La pilota s'enfonsa dins la **xarxa** després de fregar les mans del porter! Empatem en el **temps de descompte**. Em sento un heroi!

JUGUEM LA PRÒRROGA

A les grans finals, com aquesta, quan s'esgota el temps reglamentari i els equips empaten a gols, cal jugar uns minuts més per aconseguir el **desempat**.

Ens ho juguem tot. Estem cansats, però els ànims de la nostra afició ens ajuden a intentar-ho.

El nostre ala fa el **servei de banda** i, de seguida, una **càrrega** sobre el porter deixa la pilota aturada just a dos pams de la **línia de gol**. L'àrea és plena de jugadors que intenten alhora **controlar, rebutjar** i **xutar** la pilota.

Després d'uns segons d'incertesa, marquem el segon gol. Esclata l'eufòria! Crits d'alegria, banderoles, abraçades i llàgrimes ens fan sentir protagonistes i vencedors d'un partit inoblidable.

L'àrbitre **xiula el final del partit**. Hem guanyat el torneig. Els companys de l'equip contrari ens feliciten. Tots hem jugat amb esportivitat i això també hauria de quedar reflectit a l'**acta de partit!**

